

Муравська Аліна,

*здобувач ступеня вищої освіти бакалавра спеціальність (053) Психологія
навчально-наукового інституту права та психології,
Національна академія внутрішніх справ*

Христюк Оксана,

*магістр психології, старший викладач кафедри психології
навчально-наукового інституту права та психології,
Національна академія внутрішніх справ*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ МВС

В умовах складних суспільно-політичних та соціально-економічних трансформацій, що переживає Україна, зростає значущість ефективного функціонування правоохоронних органів, зокрема Міністерства внутрішніх справ (МВС). Діяльність співробітників МВС пов'язана з високим рівнем психологічного напруження, постійним контактом з травматичними подіями та необхідністю прийняття відповідальних рішень у критичних ситуаціях. У зв'язку з цим, психологічне забезпечення особового складу набуває особливої актуальності як важливий чинник підтримки їхньої працездатності, збереження психічного здоров'я та забезпечення належного виконання службових обов'язків. Незважаючи на усвідомлення важливості психологічної складової в діяльності МВС, практика її реалізації стикається з низкою проблем. Недостатнє методичне забезпечення, обмеженість ресурсів, складність впровадження сучасних психологічних технологій та специфіка службової діяльності створюють значні перешкоди на шляху до ефективного психологічного супроводу особового складу. Відтак, виникає нагальна потреба у глибокому аналізі існуючих проблем, виявленні їхніх причин та пошуку шляхів оптимізації системи психологічного забезпечення МВС задля підвищення ефективності діяльності органів внутрішніх справ та збереження психологічного благополуччя їхніх співробітників.

Проблемам ефективності психологічного забезпечення правоохоронних органів присвячені численні наукові розвідки вітчизняних дослідників: О. Бандурки, В. Барка, О. Джужі, Л. Казміренко, О. Кокуна, Я. Кондратьєва, М. Костицького, С. Максименка, В. Медведєва, С. Омельченка, О. Цільмак, С. Яковенка та ін.

На сьогоднішній день психологічна служба МВС представлена мережею фахівців, які функціонують у центральному апараті, головних управліннях

областей, міст та районів. Основними напрямками діяльності психологічної служби є проведення психодіагностичних досліджень на етапах прийняття на службу та просування по службі, здійснення заходів з психологічної підготовки до виконання службових завдань в умовах підвищеного ризику, надання екстреної психологічної допомоги постраждалим внаслідок надзвичайних подій та учасникам бойових дій, а також проведення профілактичної роботи щодо попередження негативних психологічних станів. Проте, однією з ключових проблем є недостатнє ресурсне забезпечення психологічної служби, спостерігається певна нерівномірність у штатному забезпеченні та функціональному навантаженні психологів поліцейських підрозділів, що ускладнює своєчасне та якісне надання психологічної допомоги особовому складу, особливо в віддалених підрозділах.

Слід зазначити, що сучасна психологічна наука пропонує досить широкий спектр новітніх ефективних методів та технік для діагностики, профілактики та корекції негативних психологічних станів особистості. Однак, впровадження цих інновацій у практику психологічного забезпечення МВС відбувається досить повільно через недостатню обізнаність фахівців, відсутність відповідних навчальних програм та організаційні перешкоди. А недостатнє фінансування призводить до обмеженості в придбанні сучасних психодіагностичних інструментів, обладнання для проведення тренінгів та облаштування належних кабінетів для індивідуального консультування.

Крім того, на нашу думку, до основних проблем, що перешкоджають ефективному здійсненню психологічного забезпечення працівників системи МВС, можна віднести:

- наявна стигматизація звернення по психологічну допомогу. На жаль, все ще має місце негативний вплив упереджень серед працівників щодо розуміння психологічних проблем та негативних наслідків у службовій кар'єрі;
- методологічні проблеми, пов'язані з інтеграцією сучасних методів в практику надання психологічної допомоги працівникам, що мають травматичний досвід;
- недостатня залученість керівників до програм психологічної підтримки ускладнює формування здорового психологічного клімату в підрозділах;
- нагальна потреба в систематичному підвищенні кваліфікації психологів та обміні практичним досвідом між фахівцями;
- необхідність зміни ставлення до психологічної допомоги на рівні організації та окремих працівників, формування культури ментального здоров'я в підрозділах МВС;
- необхідність підтримання високого рівня мотивації та підтримки психологів для забезпечення високого рівня їхньої професійної діяльності.

На нашу думку, пошук шляхів оптимізації системи психологічного забезпечення МВС вимагає застосування сучасних підходів до управління персоналом та організаційного розвитку. Вважаємо, що системний підхід до аналізу, запропонований П. Друкером [1], дозволяє комплексно оцінити функціонування психологічної служби та виявити критичні точки, що негативно впливають на ефективність діяльності органів внутрішніх справ та психологічне благополуччя їхніх співробітників. У цьому контексті, принципи постійного вдосконалення, розроблені Р.Дж. Шонбергером [2], можуть бути використані для підвищення якості та доступності психологічної допомоги працівникам поліцейських підрозділів.

Вважаємо, що основними шляхами вирішення окреслених проблем можуть бути:

- посилення інституційної спроможності психологічної служби за рахунок збільшення штату, покращення матеріально-психологічного та фінансового забезпечення, впровадження програм постійного навчання та систематичного підвищення кваліфікації психологів;

- впровадження інноваційних моделей допомоги: телепсихологія, мобільні кризові бригади, онлайн-платформи;

- запровадження комплексу заходів з дестигматизації звернення за психологічною допомогою: проведення інформаційних кампаній, тренінгів, демонстрація підтримки з боку керівництва;

- активне впровадження сучасних методів психотерапії для роботи з травмою та кризовими станами;

- посилення співпраці з науковими установами, волонтерами для забезпечення обміну практичним досвідом, інтеграції результатів новітніх наукових розробок в психологічну практику.

Отже, аналіз проблеми показує, що робота психолога в системі МВС сьогодні є надзвичайно складною та відповідальною. Виклики, пов'язані з війною, специфікою професійної діяльності та існуючими організаційними обмеженнями, вимагають комплексного підходу до реформування та посилення психологічної служби.

Список використаних джерел:

1. Drucker P. F. Post-capitalist society. HarperBusiness. 1993.
2. Schonberger R.J. Building a chain of customers: Linking business functions to create the world class company. Free Press. 1990.